

שמע מינה, דלרבי חנינא "קצובים", טורפים ממשועבדים, אף על פי שאינם כתובין בשטר.

ודחינן: **שאני פרנסה, דביון דאית לה קלא**, שמשעת מיתת האב, הכל יודעין שהבת נוטלת עישור נכסים, על כן, **כמאן דכתיבא דמי**.

מתיב רב הונא בר מנח מברייתא, על עולא, הסובר שאין גובים ממשועבדים, ב"קצובין" שאינם "כתובים":

הנושא את האשה ופסקה עמו לזון את בתה, שנולדה לה מנישואין קודמין, חמש שנים, וגירשה בתוך חמש שנים, ונשאת לאחר, ופסקה גם עמו, לזון את בתה חמש שנים.

הרי שניהם מחוייבים לתת לבת מזונות, ועל כן, אחד נותן לה מזונות, ואחד נותן לה דמי מזונות.

תיגבה עישור נכסים תחילה, ושאר הירושה יחלקן בשה.

כי לא תיקנו חכמים "עישור נכסים" אלא כדי שתהא לבנות פרנסת נישואין, וכיון שמת הבן והן יורשות הכל, הרי יש להם פרנסת נישואין מרובה. (4)

ואמר לו רבי חנינא: וכי מפני שקדמה זו איבדה זו, והלא בגדולה מזו [בשעבוד נכסים] אמרו: שתגבה ולא תפסיד, וכל שכן, כשהן בפנינו.

שהרי **מוציאין** מיד הלקוחות, את עישור הנכסים, **לפרנסה** של נישואין, ואף על פי שאין **מוציאין** מהן **למזונות** הבנות.

ואת אמרת שניה ויתרה! (5)

ומכאן מוכיחה הגמרא: **והא עישור נכסים לפרנסה דמיקין קייצא** [קצובה היא] (6), אבל **מיכתב לא כתיבא** בשטר, וקא אמרת, **דמוציאה מלקוחות**.

4. רש"י. וראה להלן בהערה.

5. א. כי אם מלקוחות מוציאין, כל שכן מן הבת, שאינה אלא כיורשת מן הבן — מאירי.

ב. בטעמו של רבי יוחנן, יש לומר, שהוא מודה לרבי חנינא, שתקנת פרנסה חשובה היא אף מתקנת מזונות, ומוציאין לפרנסה, ומכל מקום סובר רבי יוחנן: שניה ויתרה, כיון שבמקום ירושה, שהיא יורשת חצי מהנכסים, אין צורך בתקנת פרנסה. וכן פירש רש"י. [וראה בתורת גיטין, שרבי חנינא חולק בזה על רבי יוחנן, כיון שחלות חיוב פרנסה הוא משעת מיתה, ושעת הנישואין אינה אלא זמן התשלום]. עוד יש לומר, רבי יוחנן חולק וסובר שאין מוציאין לפרנסה, ואין ראייה למה שאמר רבי

חנינא "גדולה מזו אמרו".

ובתוספות ד"ה אמר כתבו, שאם רבי יוחנן סובר כרבי חנינא שמוציאין לפרנסה, אם כן יכולה היתה הגמרא להקשות סתירה מדבריו שאמר רבי יוחנן לעיל "לפי שאין כתובין", אלא שלפי מסקנת הגמרא פרנסה כמאן דכתיבא דמיא, וניחא גם שיטת רבי יוחנן.

6. עישור נכסים, ואף שלא נאמר שיעור זה אלא כשאנינו יודעים לאמוד את דעתו, אבל בלאו הכי נותנים לה כפי אומדן דעתו, ואם כן אינם "קצובים". מכל מקום לא אזלינן בתר אומדן דעתא אלא לפחות מעישור נכסים ולא להוסיף, ונמצא שהן כקצובין — תוספות הרא"ש. וראה עוד ברשב"א ובברכת אברהם.